СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«АНСАМЛЬ»
(«Оркестрові духові та ударні інструменти»)

Інформація про освітню програму	
Назва освітньої програми	Музичне мистецтво
Профілізація	Оркестрові духові та ударні інструменти
Галузь знань	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Спеціальність	В5 Музичне мистецтво
Ступінь вищої освіти	Другий (магістерський)
Форма здобуття освіти	Денна (очна), заочна
Інформація про викладача	
Прізвище, ім'я, по батькові	Білова Єлизавета Дмитрівна
Посада	старший викладач кафедри оркестрових інструментів
Науковий ступінь, вчене та/або почесне звання	____
Профіль викладача	https://ic.ac.kharkov.ua/navchannya/mm/oi/bilova.html
e-mail	yelyzaveta_bilova@xdak.ukr.education
Інформація про навчальну дисципліну	
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова
Курс	1, 2
Семестр	2, 3
Обсяг навчальної дисципліни *(в кредитах ЄКТС/ в годинах)*	**6 кредитів ЄКТС (180 годин).** **Денна форма навчання:** Аудиторні індивідуальні заняття — 54 години. Самостійна робота — 126 годин. **Заочна форма навчання:**

	Аудиторні індивідуальні заняття — 16 годин. Самостійна робота — 164 години.
Мова викладання	Українська
Пререквізити	Для успішного опанування змістом дисципліни «Ансамбль» здобувач освіти повинен володіти рівнем професійної компетентності, що відповідає рівню підготовки випускника бакалаврського рівня вищої освіти за спеціальністю «Музичне мистецтво». Курс «Ансамбль» базується на чіткій послідовності вдосконалення музично-виконавської майстерності здобувача освіти і є логічним продовженням циклу виконавських дисциплін бакалаврського рівня: «Фах», «Камерний ансамбль», «Ансамбль», також магістерського рівня «Камерний ансамбль» (1 семестр магістратури). Важливою умовою успішного опанування курсом є ґрунтовне засвоєння змісту вищезазначених попередніх дисциплін, а також інших теоретичних та практико-орієнтованих дисциплін бакалаврату: «Історія світової музичної культури», «Історія української музики», «Аналіз та інтерпретація музики», «Поліфонія», «Гармонія», «Методика викладання спеціальних дисциплін», «Оркестровий клас», «Педагогічна практика».
Постреквізити	Результати вивчення дисципліни «Ансамбль» безпосередньо інтегруються в наступні освітні компоненти та підсумкові етапи навчання: «Практика за фахом», «Педагогічна практика», «Підготовка кваліфікаційної роботи магістра», а також є базою для подальшої самостійної концертної, педагогічної та науково-творчої діяльності.
Анотація	*«Ансамбль»* – обов'язкова професійно-орієнтована навчальна дисципліна, що є складовою професійної підготовки здобувачів освіти за спеціальністю В5 «Музичне мистецтво», освітньою програмою «Музичне мистецтво» на другому (магістерському) рівні вищої освіти. *Предметом дисципліни* є специфіка ансамблевого виконавства у всіх формах його художнього функціонування. *Зміст курсу* спрямовано на удосконалення професійної музично-виконавської майстерності майбутніх фахівців галузі виконавства, на духових інструментах, зокрема на розвиток навичок ансамблевого музикування в групах різних складів у концертно-виконавському та репетиційному процесах; формування здатності визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві; розвиток вміння вибудовувати концепцію та драматургію музичного твору у виконавській діяльності, створювати його індивідуальну художню інтерпретацію; розвиток музично-аналітичних навичок жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та

	педагогічних інтерпретацій.
Мета	Формування у майбутніх фахівців у галузі мистецтва виконавства на духових інструментах комплексу професійних компетентностей, необхідних для самостійної професійної діяльності в сфері ансамблевого виконавства.
Загальні компетентності	ЗК 2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК 7. Здатність до міжособистісної взаємодії.
Спеціальні (фахові) компетентності	СК 1. Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції. СК 3. Здатність розробляти і реалізовувати творчі проекти по створенню / інтерпретації / аранжуванню та перекладу музики. СК 4. Здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій / виконавській / диригентській / композиторській / педагогічній діяльності. СК 5. Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації. СК 7. Здатність аналізувати виконання музичних творів або оперних спектаклів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету. СК 8. Здатність взаємодіяти з аудиторією для донесення музичного матеріалу, вільно і впевнено репрезентувати свої ідеї (художню інтерпретацію) під час публічного виступу. СК 10. Здатність до професійного саморозвитку та вдосконалення виконавської, педагогічної та дослідницької майстерності
Програмні результати навчання	РН 1. Володіти професійними навичками виконавської (диригентської), творчої та педагогічної діяльності. РН 2. Володіти навичками ансамблевого музикування в групах різних складів у концертно-виконавському та репетиційному процесах. РН 3. Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві. РН 5. Вибудовувати концепцію та драматургію музичного твору у виконавській діяльності, створювати його індивідуальну художню інтерпретацію.

	РН 6. Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій. РН 7. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
Тематичний зміст навчальної дисципліни	Тема 1. Вивчення і презентація на заліку твору для інструментального складу епохи класицизму або романтизму. Тема 2. Ознайомлення з твором для камерно-інструментального складу другої половини XIX – XX століть. Тема 3. Вивчення і презентація на атестаційному іспиті твору для камерно-інструментального складу від бароко до сьогодення.
Види занять	Практичні заняття, самостійна робота
Методи навчання	*Словесні*: вербальне пояснення, бесіда, дискусія. *Пояснювально-ілюстративні*: наочна ілюстрація, презентація, метод пластичного інтонування тощо. *Художньо-практичні:* репродуктивний, проблемно-пошуковий, творчий, проектний тощо.
Форми та методи оцінювання	*Форми поточного контролю*: оцінювання прослуховування на практичних заняттях, відкриті концерти, конкурси на краще виконання музичних творів. *Форма семестрового підсумкового контролю*: залік (1 сем.).
Система та критерії оцінювання	Оцінювання результатів навчання з освітнього компонента «Ансамбль» за фаховою профілізацією «Оркестрові духові та ударні інструменти» здійснюється за 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС відповідно до Положення «Про організацію освітнього процесу в Харківській державній академії культури» та Положення «Про проведення заліково-екзаменаційної сесії у Харківській державній академії культури». У **2-му семестрі** форма семестрового контролю — **залік**. Підсумкова оцінка визначається за 100-бальною накопичувальною системою за результатами виконання практичних і самостійних завдань, опанування ансамблевого репертуару, індивідуальної підготовки виконавських партій та роботи під час спільних репетицій. У **3-му семестрі** форма семестрового контролю — **екзамен**. Підсумкова оцінка формується за результатами поточного контролю (до 60 балів) та екзамену (до 40 балів).
Особливості та політики навчальної дисципліни	Умовами опанування навчальної дисципліни «Ансамбль» є: - систематичне виконання поставлених завдань; - дотримання Правил внутрішнього розпорядку для осіб, які здобувають вищу освіту в ХДАК (https://ic.ac.kharkov.ua/norm_base/pvr/pravila_s_20.pdf);

	- дотримання академічної доброчесності (інформація щодо академічної доброчесності – сайт ХДАК – https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/acad_dobr/acad_dobr.html; Кодекс академічної доброчесності ХДАК - https://ic.ac.kharkov.ua/norm_base/kodeks_ad/kodeks_ad.html); - запобігання / протидія булінгу (цькуванню) – (Положення про політику запобігання і протидії булінгу (цькуванню) у ХДАК https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_pzpb22.pdf; - вирішення конфліктних ситуацій здійснюється відповідно до Положення про політику і процедури вирішення конфліктних ситуацій в освітньому процесі в ХДАК (https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_ppvks2.pdf) - визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здійснюється відповідно до Положення про порядок визнання результатів навчання,здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти у ХДАК (https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_pvrn_23.pdf).
Правила етичного використання штучного інтелекту	Принципи відповідального та етичного використання ШІ в академічній діяльності учасників освітнього процесу ХДАК визначено в Положенні про використання технологій штучного інтелекту в освітньому процесі, науковій та мистецькій діяльності ХДАК: https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_shi_26.pdf. У процесі освоєння навчального курсу дозволяється використання ШІ як допоміжного ресурсу під час аналізу даних, проведення дискусій, обговорення ідей, вдосконалення стилю висловлювання та розширення лексичного запасу, автоматизованої перевірки граматики, структури та стилю своїх письмових робіт, створення мультимедійних матеріалів (анімації, відео чи інтерактивних презентацій), опрацювання та перекладу матеріалів іноземними мовами, пошуку релевантних наукових джерел за заданими критеріями, розробки ігрових сценаріїв, що сприяє розумінню різних ситуацій та розвитку стратегічного мислення, тощо. Водночас виконані здобувачами освіти завдання мають бути результатом власної оригінальної роботи. Неприпустимим є видання тексту, згенерованого ШІ або перефразованого ШІ вмісту інших джерел, за власну роботу. Здобувач освіти зобов'язаний критично перевіряти, редагувати та верифікувати будь-який контент від ШІ перед його використанням в навчальній роботі. Механічне відтворення генерованого тексту без аналізу є неприпустимим. Приховування факту використання ШІ є порушенням норм академічної доброчесності. У разі використання ШІ при виконанні усних чи письмових завдань здобувач освіти зобов'язаний повідомити про це

	викладача. При підготовці письмового твору автор зобов'язаний зазначити факт використання ШІ в тексті роботи (наприклад, у «Вступі», у розділі «Методологія», наприкінці практичної/самостійної роботи тощо), застосувавши таке формулювання: *«При підготовці цієї роботи автор використовував інструмент штучного інтелекту [назва, версія] (дата звернення: [дата]) для [мета: граматичне редагування тексту / систематизація джерел / інше]. Основний зміст роботи, включаючи аналіз, інтерпретацію даних і висновки, є результатом самостійної інтелектуальної праці автора. Автор перевірив та верифікував усі матеріали, отримані за допомогою ШІ.».* Під час виконання тестових завдань використання ШІ не дозволяється.
Рекомендовані джерела інформації	1. Горбаль Я. М. Особливості сучасного духового ансамблевого виконавства: організація та навчання гри в ансамблі духових та ударних інструментів. *Наукові збірки Львівської національної музичної академії імені М. В. Лисенка*. 2020. Вип. 46. С. 206–226. URL: https://journals.lnma.lviv.ua/index.php/naukovizbirky/article/view/621 2. Слупський В. Розвиток квінтету мідних духових інструментів у Франції першої половини XIX століття. *Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського*. 2024. № 4 (65). DOI: https://doi.org/10.31318/2414-052X.4(65).2024.324590 3. Плохотнюк О., Головльов О. Інноваційні підходи у виконавстві на ударних інструментах в Україні. *Київське музикознавство*. 2025. № 3. С. 274–287. DOI: https://doi.org/10.33643/kmus.2025.03.36 4. Замишляєв Д. Розвиток виконавства на ударних музичних інструментах: від його зародження до початку академічного визнання. *Мистецтво в культурі сучасності: теорія та практика навчання*. 2024. № 3. DOI: https://doi.org/10.31652/3041-1017-2024(3)-10 5. Повзун Л. І. Феномен камерності в системі інструментально-ансамблевих жанрів : монографія. 2-ге вид., допов. Одеса : Друкарський дім, 2018. 288 с. 6. Повзун Л. Історія камерних інструментально-ансамблевих жанрів. Навчальний посібник до курсу «Методика викладання камерного ансамблю» для Вищих навчальних закладів IV рівня аккредитації. Одеса: «Печатний дім», 2013. 213 с. 7. Польська І.І. Камерний ансамбль: Історія, теорія, естетика : Монографія / І.І.Польська. Х. : ХДАК, 2001. 396 с. 8. Польська І.І. Камерний ансамбль доби віденського класицизму (до питання про жанрову кристалізацію). Теоретичні та практичні питання культурології : [зб. наук. ст.]. Мелітополь : Сана, 2004. Вип. XVII. С. 3–11. 9. Польська І. Камерно-ансамблеве мистецтво України: шляхи музикознавчих розвідок. Наукові збірки ЛНМА імені М. В.

	Лисенка. Львів : Сполом, 2015. Випуск 34 : Виконавське мистецтво. Камерно-інструментальний ансамбль: історія, теорія, практика. С. 29–47. 10. Цюлюпа Н. Л., Цюлюпа С. Д. Концертмейстер у класі духових інструментів: шляхи вдосконалення професійної майстерності. *Мистецька освіта та розвиток творчої особистості*. 2025. Вип. 1. С. 116–121. URL: https://repository.rshu.edu.ua/id/eprint/18437/

Силабус розроблено відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «АНСАМБЛЬ», затвердженої кафедрою ОРКЕСТРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ Харківської державної академії культури 29 серпня 2026 року, протокол № 1.

Додаток 1

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни
«АНСАМБЛЬ»
(«Оркестрові духові та ударні інструменти»)

1. Загальні положення

Оцінювання результатів навчання здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Музичне мистецтво», спеціальністю В5 «Музичне мистецтво», здійснюється відповідно до Положення «Про організацію освітнього процесу в Харківській державній академії культури», Положення «Про проведення заліково-екзаменаційної сесії у Харківській державній академії культури», навчальних планів і робочої програми навчальної дисципліни.

Форми семестрового контролю: **2-й семестр — залік; 3-й семестр — екзамен**. Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою окремо в кожному семестрі. У 2-му семестрі підсумкова оцінка формується за накопичувальною системою за сукупністю результатів практичної та самостійної роботи здобувача, виконання індивідуальних і колективних завдань, участі в ансамблевих репетиціях та опанування навчального репертуару. У 3-му семестрі підсумкова оцінка визначається як сума балів за поточний контроль (до 60 балів) та екзамен (до 40 балів). Максимальна кількість балів за кожний семестр становить 100, мінімальна для отримання позитивної оцінки — 60 балів.

Критерії оцінювання застосовуються з урахуванням специфіки ансамблевого виконавства на духових та ударних інструментах, інструментальної спеціалізації здобувача, складу ансамблю, рівня професійної підготовки, складності виконавської програми та художньо-інтерпретаційних завдань відповідного семестру.

2. Система оцінювання результатів навчання

2.1. Другий семестр — залік

Оцінювання результатів навчання здійснюється за 100-бальною накопичувальною системою протягом семестру за результатами виконання практичних і самостійних завдань, участі в ансамблевих репетиціях, контрольних прослуховувань, перевірки індивідуальної підготовки ансамблевих партій та демонстрації сформованих професійних виконавських умінь у складі інструментального ансамблю.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	**Максимальна кількість балів**
1. Самостійна підготовка та виконання ансамблевої партії: точність нотного тексту, метроритмічна організованість, технічна підготовленість, культура звуковидобування, дотримання артикуляції та динаміки, інтонаційна точність відповідно до специфіки інструмента	30
2. Репетиційна робота: якість виконання практичних завдань, підготовленість до занять, здатність коригувати власне виконання, узгоджувати виконавські рішення з партнерами, виконавська дисципліна	25
3. Ансамблева взаємодія: узгодженість темпу, метроритму, артикуляції та фразування, інтонаційний стрій відповідно до інструментального складу, темброво-динамічний баланс, синхронність вступів і завершень, здатність слухати партнерів	25
4. Художньо-інтерпретаційна майстерність і готовність до концертного виконання: розуміння жанрово-стильових особливостей і драматургії твору, художня виразність, виконавська стабільність, реалізація спільної інтерпретаційної концепції	20
Разом за семестр	**100**

Оцінювання кожного виду навчальної діяльності здійснюється з урахуванням інструментального складу ансамблю, складності репертуару, індивідуальних виконавських завдань і рівня професійної підготовки здобувача.

Залік виставляється за результатами накопичувального оцінювання протягом 2-го семестру.

2.2. Третій семестр — екзамен

Підсумкова оцінка формується за результатами поточного контролю (максимум 60 балів) та екзамену (максимум 40 балів).

Поточний контроль — максимум 60 балів

Вид навчальної діяльності	**Максимальна кількість балів**
1. Самостійна підготовка та виконання ансамблевої партії: точність нотного тексту, метроритмічна організованість, технічна підготовленість, культура звуковидобування, дотримання артикуляції та динаміки, інтонаційна точність відповідно до специфіки інструмента	15
2. Репетиційна робота: якість виконання практичних завдань, підготовленість до занять, здатність до самоконтролю, коригування власного виконання та узгодження виконавських рішень із партнерами	15
3. Ансамблева взаємодія: інтонаційна та метроритмічна узгодженість, синхронність виконавських дій, темброво-динамічний баланс, єдність артикуляції та фразування, професійна взаємодія з партнерами	20
4. Художньо-інтерпретаційна підготовка: розуміння жанрово-стильових особливостей і драматургії твору, самостійність художніх рішень, формування спільної інтерпретаційної концепції	10
Разом за поточний контроль	**60**

Екзамен — максимум 40 балів

Екзамен передбачає виконання ансамблевого твору або концертної програми відповідно до вимог робочої програми навчальної дисципліни. Оцінювання здійснюється з урахуванням індивідуального виконавського внеску здобувача в художньо цілісне ансамблеве виконання.

Критерії екзаменаційного оцінювання	**Максимальна кількість балів**
1. Художньо-технічна якість виконання: точність нотного тексту, метроритмічна організованість, технічна свобода, культура звуковидобування, якість артикуляції, динаміки та інтонаційна точність відповідно до специфіки інструмента	10
2. Ансамблева злагодженість і професійна взаємодія: єдність темпу й метроритму, синхронність вступів і завершень, узгодженість артикуляції та фразування, збалансованість звучання, здатність слухати партнерів і реагувати на їхні виконавські рішення	10
3. Художньо-інтерпретаційна майстерність: жанрово-стильова відповідність, розуміння музичної драматургії, виразність фразування, переконливість художньої концепції, цілісність спільної інтерпретації	10
4. Артистизм, сценічна культура та виконавська стабільність: сценічна витримка, емоційна саморегуляція, виконавська надійність, професійна відповідальність, художня переконливість та завершеність концертного виконання	10
Разом за екзамен	**40**

Максимальна кількість балів за 3-й семестр — **100**, із них 60 балів за поточний контроль і 40 балів за екзамен.

Для виконавців на **духових інструментах** враховуються володіння виконавським диханням, амбушуром, артикуляційними прийомами, інтонаційна стабільність, темброва якість звука, динамічний контроль та узгодженість фразування з партнерами.

Для виконавців на **ударних інструментах** враховуються метроритмічна точність, координація виконавських рухів, техніка удару, володіння відповідними способами звуковидобування, темброво-динамічний контроль, своєчасність вступів і завершень. Інтонаційна точність оцінюється відповідно до особливостей ударних інструментів із визначеною висотою звука та змісту виконавського завдання.

Особлива увага приділяється здатності здобувача до професійного музичного діалогу, усвідомлення функції власної партії в ансамблевій фактурі, узгодження індивідуальних художніх рішень і створення цілісної спільної інтерпретації музичного твору.

3. Шкала оцінювання результатів навчання

Сума балів	**Оцінка ЄКТС**	**Оцінка за національною шкалою**
90–100	A	Відмінно
82–89	B	Добре
74–81	C	Добре
64–73	D	Задовільно
60–63	E	Задовільно
35–59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0–34	F	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням освітнього компонента

4. Підсумковий контроль та критерії оцінювання

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку в 2-му семестрі та екзамену в 3-му семестрі.

Оцінювання передбачає визначення рівня опанування ансамблевого репертуару, професійної підготовленості здобувача до спільного виконання музичних творів, його художньо-технічної виконавської майстерності, жанрово-стильової компетентності, художньо-інтерпретаційної самостійності та здатності до професійної творчої взаємодії з партнерами.

Наведені нижче якісні критерії застосовуються до підсумкової 100-бальної оцінки за кожний семестр з урахуванням форми семестрового контролю.

Критерії оцінювання:

90–100 балів (A) — відмінно

Програмні вимоги виконано в повному обсязі. Здобувач демонструє високий рівень художньо-технічної виконавської майстерності, точності відтворення нотного тексту, метроритмічної стабільності, культури звуковидобування та бездоганне або близьке до бездоганного володіння ансамблевою партією. Упевнено використовує технічні й виражальні можливості свого інструмента, забезпечує інтонаційну точність відповідно до його специфіки. Глибоко розуміє жанрово-стильові особливості та драматургію виконуваного твору, демонструє високий рівень ансамблевої злагодженості, темброво-динамічного балансу, узгодженості артикуляції та фразування. Виявляє художньо-інтерпретаційну самостійність, творчу ініціативність, здатність до професійного музичного діалогу, виконавську відповідальність і готовність до концертної діяльності.

82–89 балів (B) — добре

Програмні вимоги виконано в повному обсязі. Здобувач демонструє високий рівень художньо-технічної підготовки, впевнене володіння ансамблевою партією, належну метроритмічну точність, культуру звуковидобування, жанрово-стильову відповідність і художню виразність. Забезпечує узгодженість виконання з партнерами, дотримується ансамблевого балансу, виявляє самостійність у розв’язанні художньо-виконавських завдань.

Можливі окремі незначні технічні, інтонаційні, ритмічні чи артикуляційні неточності відповідно до специфіки інструмента, які не порушують загальної художньої цілісності ансамблевого виконання.

74–81 бал (C) — добре

Програмні вимоги загалом виконано. Здобувач володіє необхідними професійними виконавськими навичками, розуміє художній зміст і жанрово-стильові особливості музичного твору, здатний до ансамблевої взаємодії та узгодження виконавських рішень із партнерами. Водночас спостерігаються окремі художньо-технічні, метроритмічні, артикуляційні або інтонаційні недоліки відповідно до специфіки інструмента, недостатня стабільність звуковидобування, нерівномірність темброво-динамічного балансу чи недостатня гнучкість ансамблевого фразування. Виконання потребує періодичного коригування, проте спільна художня концепція реалізується переважно переконливо.

64–73 бали (D) — задовільно

Основні програмні завдання виконано на достатньому для отримання позитивної оцінки рівні. Здобувач демонструє окремі недоліки у володінні ансамблевою партією, технічній підготовленості, метроритмічній організованості, артикуляційній точності, культурі звуковидобування та ансамблевій взаємодії. Залежно від інструментальної спеціалізації можливі порушення інтонаційної стабільності, виконавського дихання, координації рухів або динамічного контролю. Художня інтерпретація не завжди переконлива, узгодження виконавських рішень із партнерами потребує додаткового коригування. Водночас основні результати навчання загалом досягнуто.

60–63 бали (E) — задовільно

Програмні вимоги виконано на мінімально достатньому рівні. Здобувач демонструє нестійке володіння ансамблевою партією, помітні технічні, метроритмічні й артикуляційні недоліки, недостатню культуру звуковидобування та обмежену художню виразність. Залежно від специфіки інструмента спостерігаються труднощі інтонаційного контролю, виконавського дихання, координації рухів або точності виконання ритмічних структур. Ансамблева взаємодія характеризується недостатньою узгодженістю виконавських дій, нестабільністю темброво-динамічного балансу та обмеженою самостійністю інтерпретаційних рішень. Водночас мінімально необхідні результати навчання досягнуто.

35–59 балів (FX) — незадовільно, з можливістю повторного складання

Програмні вимоги виконано не в повному обсязі. Здобувач демонструє суттєві недоліки художньо-технічної підготовки, недостатнє володіння ансамблевою партією, значні метроритмічні, артикуляційні та, відповідно до специфіки інструмента, інтонаційні помилки. Спостерігаються порушення ансамблевої злагодженості, темброво-динамічного балансу, недостатня узгодженість фразування та неспроможність підтримувати цілісність спільної художньої інтерпретації. Здобувач не забезпечує необхідної якості виконання колективних художньо-виконавських завдань і потребує додаткового опрацювання програмного матеріалу.

0–34 бали (F) — незадовільно, з обов’язковим повторним вивченням освітнього компонента

Здобувач не опанував основного програмного матеріалу, не виконав більшості практичних завдань, не сформував необхідних художньо-технічних і ансамблевих навичок. Демонструє незадовільне володіння ансамблевою партією, суттєві порушення метроритмічної організації, недостатнє володіння виконавськими прийомами свого інструмента, неспроможність забезпечити узгоджене виконання з партнерами та відсутність мінімального рівня готовності до професійного ансамблевого виконавства.